

Oponentský posudek bakalářské práce

Diplomant: Michal Kubeš

Téma bakalářské práce: Právo věci v římském právu

Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., JU.D.

Oponent bakalářské práce: JUDr. Jan Šejdl. Ph.D.

Diplomant si ve své práci zvolil téma, které je více než obsáhlé (jak sám na str. 35 přiznává) a již svým názvem ne úplně jasné (jak plyne i z rozkolísanosti přímo v textu práce – „právo věci“ proti „právo věcí“). Logickým krokem v případě takto širokého tématu by bylo jej dále v rámci úvodu nějak vnitřně vymezit, ale k tomu bohužel diplomant nesáhl, což je jistě škoda. Diplomant je evidentně schopen psát odborný právní text a uvažovat nad jeho určitými souvislostmi, ale ve své bakalářské práci a jejím tématu se mírně řečeno utopil, ztratil, takže své schopnosti nemohl naplno ukázat a napřímit směrem k přínosům. Skutečnost, že diplomant sáhl i po komparaci se současnou právní úpravou je mu jistě ke cti, ale o kolik by bylo více osvěžující, pokud by se v ní zabýval nějakým dílčím tématem, kupříkladu pojetím držby či některým z nabývacích způsobů nebo z charakteristik či dělení věcí.

Po formální stránce lze mít k práci rovněž výrazných námitek. Samotný text 47 stran textu, což je pro bakalářskou práci dostačující. Tvrzení práce jsou podložena přesně 192 poznámkami pod čarou. Práce rovněž obsahuje samostatný seznam použitých zdrojů, jehož rozsah odpovídá bakalářské práci. Bohužel však se jedná o zdroje výhradně české provenience, mimo překlad pramenů, přičemž výběr zdrojů, kdy velká část je učebnicového charakteru, není vhodným pro kvalifikační vysokoškolskou práci, neboť tyto texty jsou pedagogickými zjednodušeními, přičemž i bakalářská práce má být prací vědeckou. Práce je rovněž doplněna dalšími náležitostmi, jež mají být součástí diplomové práce.

Stylistická stránka práce nevykazuje závažnějších vad, jež by bránily úspěšné obhajobě, je však vhodné některé výtky zmínit. Pro odborný právní text není zvykem, psát jej v tzv. ich formě, tedy v 1. p. sg. (přičemž se jedná o str. 2, ale je to v práci výjimkou). Forma plurálu („důkladně se budeme věnovat“ a podobně) je za výjimečných okolností

akceptovatelná, ale spíše z pastoračního či edukačního přístupu velkých autorit (kupříkladu ji používá emeritní papež Benedikt XVI. ve svých odborných textech). Taktéž v případě poznámek pod čarou je zapotřebí mít vždy na paměti, že i poznámka pod čarou je větou, a tedy je nutno, aby byla započata majuskulí a zakončena tečkou jak tomu není. V textu se vyskytuje i několik drobných překlepů, ale je možno konstatovat, že těchto překlepů je výrazně méně, než bývá v obdobných pracích zvykem, takže se oponent částečně zdráhá tuto výtku vůbec vynést.

Co se týče další specifické oblasti vědecké práce, tedy tvorby referencí (citací a odkazů) vlastního textu, tak tyto jsou udělány v zásadě poctivě se snahou o řádné citování zdrojů. Ne vždy se však podařilo citovat přesným způsobem a především podle zvyklostí. Jako závažný nedostatek se nutně jeví absence tradičního citování antických pramenů, tedy Gaiových Institucí (např. str. 16, pozn. 55 a všude dále), které se nikdy necitují stránkami edice (překladu), ale výhradně svým vlastním vnitřním členěním na knihy (1 – 4) a jednotlivé fragmenty, tedy například Gai. Inst. 2.2. Tímto je dán již zcela nezaměnitelně daný text, který je navíc možno vyhledat bez obtíží ve všech vydáních nebo edicích. Identicky je tomu v případě citací justiniánských Institucí či Digest.

V rámci struktury práce je možno vytknout jednak charakter úvodu a závěru práce, kdy tyto do značné míry neplní úlohu, jakou by měly. V rámci úvodu by měl diplomant seznámit čtenáře s cílem, s otázkami, které si v průběhu práce bude klást a především, na něž by chtěl v průběhu práce odpovědět, což obsahově v náznaku odpovídá druhému odstavci. Naopak v závěru by měly znít právě ony odpovědi na položené otázky, přičemž vzhledem k nejasnosti otázek a šíři tématu lze pak jen těžko správným způsobem koncipovat závěr. Konečně se lze zamyslet nad smysluplností první kapitoly práce. Jedná se o práci odbornou, tedy určenou minimálně poučenému čtenářstvu, a proto je jen zbytečným opakováním a zestručňováním zestručněného jen zabíráno místo, které mohlo být použito pro samotné téma práce.

Dalším kritickým aspektem práce je výběr a použití zdrojů. Především v romanistické části práce stojí text na učebnicích a pedagogických příručkách. Stavět bakalářskou práci, která má prokázat vědeckou erudici diplomanta a jeho orientaci v oboru, na citování učebnice, je zcela proti smyslu bakalářské práce, neboť učebnice a v ní obsažené informace by neměly být něčím „navíc“ oproti základní masě informací a znalostí nabyté právním studiem, ale právě jejím pouhým základem. Práci pak zachraňuje práce s prameny, a to především s Gaiovou učebnicí (která je však

vzhledem ke svému charakteru pramenem). Rovněž jako závažný nedostatek práce spatřuji v absolutní absenci zahraničních zdrojů. Tvořit bakalářskou práci pouze z tuzemských zdrojů, zcela bez ohledu na celoevropský nebo celosvětový právní vývoj je do značné míry nesmyslné a neodpovídá to vysokoškolskému vzdělání v jakémkoliv oboru, ani v právní, tím méně v romanistickém, kde většina relevantní a významné literatury je právě cizojazyčná.

Vzhledem k výše uvedeným výtkám je patrné, že bakalářská práce nepřinesla takové plody, jaké mohla přinést, a to především z důvodu své šíře, a tím i ztracené hloubky a nutné velké míry popisnosti. Přesto ale je vidět, že diplomant si se svojí prací dal nemalou námahu, která určitým úspěchem korunována je a práce jako taková neobsahuje výraznější množství faktických chyb či pasáží svědčících o nepochopení fungování římského práva a věcných práv. Proto doporučuji práci k obhajobě před příslušnou komisí.

V návaznosti na výše uvedené jako případná témata k diskusi v rámci obhajoby diplomové práce navrhuji:

Charakter držby v římském právu a v současném právu.

Právo jako věc.

V Hýskově 5. května A.D. 2022

JUDr. Jan Šejdl. Ph.D.